

Sygn. akt I C 1415/18 upr

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 września 2019r.

Sąd Rejonowy Szczecin – Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSR Anita Wolska

Protokolant: Tomasz Zacharewicz

po rozpoznaniu w dniu 30 sierpnia 2019r. w Szczecinie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) **Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością (...) z siedzibą w B.**

przeciwko **Samodzielnemu Publicznemu Wojewódzkiemu Szpitalowi (...) w S.**

o zapłatę

orzeka:

I. oddala powództwo.

II. zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 3.617 zł (trzy tysiące sześćset siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

SSR Anita Wolska

Sygnatura akt I C 1415/18

UZASADNIENIE

Pozwem wniesionym w dniu 3 lipca 2018r. powód (...) Sp. z o.o. Sp. k. z siedzibą w B. wniósł o zasądzenie od pozwanego (...) Wojewódzkiego Szpitala (...) w S. SPZOZ w S. na jego rzecz kwoty 13.181,63 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 20 marca 2018r. do dnia zapłaty oraz kosztami postępowania, w tym kosztami zastępstwa procesowego według norm przepisanych oraz z tytułu opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

W uzasadnieniu powód wskazał, że pozwany zawarł z (...) Sp. z o.o. Sp. k. z siedzibą w K. umowę, której przedmiotem było dostarczanie artykułów informatycznych na czas określony od dnia 14 czerwca 2016r. do dnia 14 czerwca 2017r. i zgodnie, z którą świadczenie pieniężne miało nastąpić częściami tj. zgodnie z porządkiem zamówień każdorazowo składanych przez upoważnionego pracownika zamawiającego, a tym samym uprawnienie do zapłaty kwoty 40 Euro przysługuje od każdej niezapłaconej części tj. każdej niezapłaconej faktury Vat. Powołując się na art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 2013r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych wskazano, iż rekompensata za koszty odzyskiwania należności w wysokości 40 Euro przysługuje wierzycielowi bez konieczności wykazania, że koszty te zostały poniesione. Powód wskazał, że zobowiązania wynikające z umowy były wykonywane w sposób prawidłowy i mimo wystosowania

do pozwanego wezwania do zapłaty, do dnia dzisiejszego nie zapłacił należności wynikających z przedstawionych faktur. Powód wskazał, że suma kwot wynikających z przedstawionych faktur wynosi 13.181,63 zł oraz że wnosi o zasądzenie odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia następnego po dniu otrzymania ostatecznego wezwania do zapłaty tj. od dnia 20 marca 2018r. do dnia zapłaty. Powód zaznaczył, że po dniu zawarcia przedmiotowej umowy (...) Szpital im. (...). A. S. został połączony poprzez przejęcie z Samodzielnym Publicznym Wojewódzkim Szpitalem (...) w S. SPZOZ. Tym samym zgodnie z litera prawa i zasadami sukcesji uniwersalnej na podmiot przejmujący przechodzą wszystkie zobowiązania podmiotu przejmowanego, w tym również te wynikające z przedmiotowej umowy.

Nakazem zapłaty z dnia 25 września 2018r. w postępowaniu upominawczym Referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym Szczecin - Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie w sprawie o sygn. III Nc 2353/18 orzekł zgodnie z żądaniem pozwu (k. 195).

Pozwany w dniu 22 października 2018r. wniósł sprzeciw od niniejszego nakazy zapłaty i wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda na jego rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych oraz opłaty skarbowej od pełnomocnictwa(k. 203-206).

W uzasadnieniu pozwany wskazał, że zaprzecza wszelkim wyraźnie nieprzyznanym twierdzeniom strony przeciwnej i kwestionuje roszczenie tak co do zasady, jak i co do wysokości. Pozwany przyznał, że zawarł z powodem umowę dotyczącą dostarczania artykułów informatycznych, jednakże stoi na stanowisku, że wszystkie faktury zostały zapłacone zgodnie z umownymi terminami. Wskazał, że na wypadek odmiennego ustalenia powyższego stanu przez sąd, pozwany wskazuje, że nie zostały spełnione przesłanki uprawniające do żądania zwrotu kosztów odzyskiwania należności zgodnie z art. 10 ustawy z dnia 8 marca 2013r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych jak również, że brak było po stronie powoda podstaw do multiplikacji faktur i wskazał, że w ogromnej ilości przypadków dochodzona kwota rekompensaty jest wyższa od należności wynikającej z faktury. Pozwany szpital wskazał, że zachowanie powoda jawi się jako sprzeczne z zasadami sprawiedliwości społecznej oraz uczciwości kupieckiej, a tym samym stanowi nadużycie prawa podmiotowego w rozumieniu art. 5 k.c., przez co nie może korzystać z ochrony. Z ostrożności procesowej pozwany wniósł na podstawie art. 102 k.p.c. o nieobciążanie go kosztami procesu w sprawie i wskazał, że jego poprzednik prawny znalazł się w katastrofalnej sytuacji finansowej, a pomimo to dokonana została dobrowolnie zapłata całej należności stwierdzonej fakturami Vat. Wskazał, że jest podmiotem leczniczym nie będącym przedsiębiorcą, który zobowiązany jest zapewniać pacjentom nie tylko procedury medyczne wysoko opłacane, ale również i te, których wycena jest niedoszacowana, jak np. z zakresu: chirurgii ogólnej i naczyniowej, chorób wewnętrznych, ortopedii intensywnej terapii czy szpitalnego oddziału ratunkowego, a nadto dokonał szeregu inwestycji, których celem było zwiększenie jakości świadczonych usług dla pacjentów.

Powód w piśmie z dnia 24 stycznia 2019r (k. 227-230) odnosząc się do stanowiska pozwanego podtrzymał dotychczasowe żądania i wskazał, że pozwany nie przedstawił żadnej argumentacji na podnoszone w sprzeciwie twierdzenia. Zaznaczył, że w myśl art. 10 Ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych roszczenie o stałą kwotę rekompensaty kosztów odzyskania należności powstaje w przypadku wystąpienia stanu opóźnienia w spełnieniu świadczenia pieniężnego wynikającego z transakcji handlowej i podkreślił, że w niniejszej sprawie pozwany spełnił świadczenie z opóźnieniem, dlatego roszczenie objęte pozwem jest zasadne. Zakwestionował zasadność podniesionego zarzutu w zakresie regulacji z art. 5 k.c. albowiem również podmioty lecznicze zobowiązane są spełnić dług zgodnie z art. 353 § 1 k.c.

Na rozprawie w dniu 30 sierpnia 2019r. (k. 238-239) strona powodowa wskazała, że transakcje, do których doszło między stronami, miały charakter czysto handlowy i świadczenia dostarczane w ramach usługi polegały na dostarczaniu produktów, czy też usług informatycznych, czyli też nie były związane z bezpośrednim ratowaniem życia i zdrowia, czym zajmuje się strona pozwana. Powód wniósł o nieuwzględnienie zarzutów z art. 5 k.c. i innych podnoszonych przez stronę pozwaną, bowiem rolą każdego podmiotu w obrocie cywilnym, jest spełnienie świadczenia w terminie. Dodał, że każda transakcja pomiędzy stronami, a w niniejszej sprawie transakcja, która została wyrażona przez każdą z faktur, objęta jest możliwością dochodzenia kwoty przewidzianej przez ustawodawcę w wysokości 40 euro. Strona pozwana wskazała zaś, że w § 7 ust. 3 umowy określono niezbędną treść faktury, zastrzegając przy tym, że dokumenty stanowiące faktury, a które nie będą spełniały minimalnej treści, nie spowodują po stronie szpitala opóźnienia w zapłacie i podkreślił, że wszystkie faktury dołączone do pozwu tej treści nie zawierają. Pozwany dodał, że transakcji handlowych nie utożsamia się z dokumentem faktury, co oznacza, że w stosunkach pomiędzy stronami, nie przyjmuje się, że jest tyle transakcji handlowych ile wystawionych faktur, dlatego wszystkie wystawione przez powódkę faktury wynikają z jednej transakcji handlowej, jednego zamówienia, a więc z ostrożności co najwyżej można byłoby uznawać za dopuszczalne obciążenie pozwanego, jednokrotną zryczałtowaną opłatą za koszty odzyskiwania wierzytelności, tj. kwotą 40 Euro. Pozwany zaznaczył, że powód nawet tego samego dnia, wystawiał wiele faktur, a nie wykazał w jaki sposób realizował tę transakcję handlową. Ponadto dodał, że powód żąda opłaty w kwocie 40 Euro wielokrotnie za faktury rzędu kilku lub kilkunastu złotych, co wskazuje jednoznacznie, że powód nadużył przysługującego mu roszczenia, a takie działanie zgodnie z art. 5 k.c. nie może korzystać z ochrony.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 14 czerwca 2016r. powód (...) Sp. z o.o. Sp. k. z siedzibą w K. (Wykonawca) zawarł z (...) Szpitalem im. (...). A. S. w S. (Zamawiającym) umowę nr (...)/art.info./216 w wyniku przeprowadzonego postępowania o zamówienie publiczne w trybie przetargu nieograniczonego.

Zgodnie z § 1 tej umowy Wykonawca (powód) zobowiązał się do dostarczenia Zamawiającemu (pozwanemu) artykułów informatycznych, zgodnie z ofertą przetargową z dnia 02 czerwca 2016 r. Wymieniona oferta oraz SIWZ stanowią integralną część umowy. W myśl § 2 ust.1 dostawa artykułów biurowych obejmuje okres 12 miesięcy licząc od daty podpisania umowy z zastrzeżeniem skrócenia lub wydłużenia czasu trwania umowy, jeżeli zajdą okoliczności wymienione w § 3 ust. 2 umowy. W myśl § 7 ust. 2 umowy zapłata za dostarczone artykuły biurowe nastąpi przelewem na konto Wykonawcy zamówienia wskazane w prawidłowo wystawionej fakturze VAT, w terminie 60 dni od dnia prawidłowo zrealizowanej dostawy potwierdzonej przez przedstawicieli stron protokołem zdawczo - odbiorczym i dostarczenia prawidłowo wystawionej faktury VAT, sporządzonej w oparciu o ceny jednostkowe z oferty przetargowej z dnia 2 czerwca 2016r. za każdorazową dostawę. Zgodnie z § 7 ust. 3 umowy Wykonawca zobowiązał się umieścić na fakturze dane dotyczące umowy i jego przedmiotu tj.: nr umowy, datę podpisania umowy, numer zamówienia oraz nazwę artykułu/artykułów, która powinna odpowiadać nazwie określonej w umowie - pod rygorem opóźnienia płatności.

Bezsporne, a nadto dowód:

- umowa z 14.06.2016r. k. 185-189,

- oferta k. 190-194.

Powód wystawiał faktury, na których umieszczał podstawę zamówienia, przedmiot zamówienia, kwotę do zapłaty wraz z terminem do jej opłacenia. Pozwany dokonywał zapłaty umieszczając w nazwie tytułu przelewu numer faktury wystawionej przez powoda.

Dowód:

- faktury, historie rozliczeniowe, przelewy k. 32-184.

Pismem z dnia 19 marca 2018r. powód wezwał (...) Szpital im. (...) A. S. w S. do zapłaty kwoty w wysokości 13.181,63 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia następnego po dniu otrzymania wezwania tj. kwoty stanowiącej sumę równowartości kwot 40 euro przeliczone na złote polskie według średniego kursu euro ogłoszonego przez NBP ostatniego dnia roboczego miesiąca poprzedzającego miesiąc, w którym nastąpiła wymagalność powołanych świadczeń pieniężnych objętych wystawionymi fakturami Vat. Jednocześnie wskazując poszczególne faktury Vat.

Dowód

- wezwanie do zapłaty z 19.03.2018r. k. 29-31

Pozwany znajdował się w trudnej sytuacji finansowej. Następnie doszło do połączenia szpitali, w wyniku którego mienie pozwanego zostało w całości przejęte przez szpital przejmujący, tj. (...) Wojewódzki Szpital (...) przy ul. (...) w S..

Bezsporne, a nadto dowód:

- odpis aktualny KRS pozwanego z 02.07.2018r. k.24-28,

- odpis aktualny KRS pozwanego z 22.10.2018r. k. 209-213,

- rachunek zysków i strat k. 214-215.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Na gruncie niniejszego postępowania powód domagał się zasądzenia na jego rzecz kwoty 13.181,63 zł tytułem rekompensaty za koszty odzyskiwania należności związanych z umową, której przedmiotem było dostarczanie artykułów informatycznych. Strona pozwana nie kwestionowała stosunku zobowiązaniowego łączącego strony, kwestionowała zaś zasadność dochodzonego roszczenia, wskazując przy tym, że wszystkie faktury zostały zapłacone zgodnie z umownymi terminami. Dodał, że wszystkie wystawione przez powoda faktury wynikają z jednego zamówienia, a więc z ostrożności wskazał, że co najwyżej można byłoby uznawać za dopuszczalne obciążenie go jednokrotną zryczałtowaną opłatą za koszty odzyskiwania wierzytelności w wysokości tj. 40 Euro, a nie dochodzoną kwotą z tytułu każdej z wystawionych faktur.

Zgodnie z treścią art. 2 pkt 3 ustawy z dnia 8 marca 2013r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych (Dz. U. z 2016 r., poz. 684) w zw. z art. 3 ust. 1 pkt 1 i art. 9 pkt 10 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2015, poz. 2164), samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej są jednostkami sektora finansów publicznych i do udzielania przez te jednostki zamówień publicznych stosuje się ustawę Prawo zamówień publicznych. Są to podmioty (obok m.in. przedsiębiorców i innych podmiotów prowadzących działalność, o której mowa w ustawie o swobodzie działalności gospodarczej), do których stosuje się ustawę o terminach zapłaty w transakcjach handlowych.

Zgodnie z treścią art. 4 ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, transakcja handlowa to umowa, której przedmiotem jest odpłatna dostawa towaru lub odpłatne świadczenie usługi, jeżeli strony tej umowy (podmioty podlegające wymienionej ustawie na mocy jej art. 2, zawierają ją w związku z wykonywaną działalnością. Z kolei, na podstawie art. 4a powołanej ustawy, do transakcji handlowych nie stosuje się przepisu art. 481 § 2 kodeksu cywilnego (przewidującego odsetki ustawowe za opóźnienie w wysokości tam wskazanej). W myśl art. 4 pkt 3 ustawy o

terminach zapłaty w transakcjach handlowych, odsetki ustawowe za opóźnienie w transakcjach handlowych to odsetki w wysokości równej sumie stopy referencyjnej NBP i ośmiu punktów procentowych. Daty ustalania stopy referencyjnej dotyczy art. 11b pkt 1 i 2, a skonkretyzowana każdorazowo wysokość odsetek ustawowych za opóźnienie w transakcjach handlowych wskazana jest w obwieszczeniu Ministra (...) i Finansów. Zgodnie z treścią art. 8 ust. 1 i 2 tej ustawy w transakcjach handlowych, w których dłużnikiem jest podmiot publiczny, a więc m.in. pozwany, wierzycielowi bez wezwania przysługują odsetki ustawowe za opóźnienie w transakcjach handlowych za okres od dnia wymagalności świadczenia pieniężnego do dnia zapłaty, jeżeli są spełnione łącznie następujące warunki: wierzyciel spełnił swoje świadczenie i wierzyciel nie otrzymał zapłaty w terminie określonym w umowie, przy czym termin zapłaty określony w umowie nie może przekroczyć 60 dni od dnia doręczenia dłużnikowi faktury lub rachunku potwierdzających dostawę towaru lub wykonanie usługi (...). Ponadto wierzycielowi, na mocy art. 10 ust. 1 tej ustawy, od dnia nabycia uprawnienia do odsetek przysługuje od dłużnika, bez wezwania, równowartość kwoty 40 euro przeliczonej na złote wg średniego kursu euro ogłoszonego przez NBP ostatniego dnia roboczego miesiąca poprzedzającego miesiąc, w którym świadczenie pieniężne stało się wymagalne, stanowiącej rekompensatę za koszty odzyskiwania należności, jak również, na mocy art. 10 ust. 2, zwrot uzasadnionych poniesionych kosztów odzyskiwania należności przewyższających kwotę 40 euro.

Mając na uwadze powyższe okoliczności powód winien był za pomocą dokumentów wykazać wysokość ceny oraz termin jej zapłaty. W ocenie sądu powód nie sprostował niniejszemu obowiązkowi, bowiem przedstawione przez niego dowody okazały się w tym zakresie niewystarczające.

Na gruncie niniejszego postępowania termin zapłaty uregulowany został w § 7 ust. 2 umowy zawartej przez strony. Wedle postanowień umownych wymagalność roszczenia ujętego w fakturze uwarunkowana była nadto terminem dostawy potwierdzonej przez przedstawicieli stron protokołem zdawczo-odbiorczym i dostarczenia prawidłowo wystawionej faktury VAT. Tylko spełnienie tych wszystkich elementów powodowało rozpoczęcie biegu terminu 60 dni, po których upływie należność stawała się wymagalna. W niniejszej sprawie brak jest takiego dokumentu i nawet uwzględniając, że zgodnie z postanowieniami umowy, oryginał tego dokumentu miał znajdować się w posiadaniu zamawiającego, to brak aktywności dowodowej po stronie powoda uniemożliwia dokonania ustaleń w zakresie terminu dostawy.

W pierwszej kolejności zwrócić należy uwagę na to, że powód nie przedstawił umowy, z której wynikałby termin zapłaty. Przedstawione bowiem faktury nie stanowią dowodu o mocy równoważnej, bowiem zawarte jest w nich oświadczenie wyłącznie strony powodowej. Zgodnie z treścią art. 245 k.p.c. dokument prywatny, a takim jest faktura, stanowi wyłącznie dowód tego, że osoba, która go podpisała, złożyła określone w nim oświadczenie woli. Nie oznacza to jednocześnie, że oświadczenie to polega na prawdzie, zwłaszcza w świetle zaprezentowanego stanowiska przez pozwanego. Moc dowodowa faktur VAT jest ograniczona.

Wskazać w tym miejscu również należy, jak słusznie zauważył pozwany, że wystawione przez powoda faktury nie posiadają wszystkich informacji przewidzianych w umowie: w § 7 ust. 3 umowy, co jest istotne wobec tego, że strony same przecież wymagalność roszczenia uzależniły od prawidłowo wystawionej faktury, a braki powiązały z rygorem opóźnienia płatności. Żadna z przedstawionych faktur nie zawiera bowiem informacji, której umowy dotyczy oraz daty jej zawarcia. Co ważne, nie chodzi o to, że pozwany kwestionuje otrzymanie towaru, lecz o to, że strony w umowie same ustaliły wymogi związane z danymi, których zawarcie na fakturze i spełnienie jest warunkiem dla możliwości rozpoczęcia biegu terminu wymagalności roszczenia. Umieszczenie choćby takich danych jak data zawarcia umowy i numer umowy stanowiło warunek niezbędny do tego, aby płatność uregulować w terminie wskazanym zgodnie z umową, a co istotne – w terminie 60 dni od prawidłowo zrealizowanej dostawy potwierdzonej przez przedstawicieli stron protokołem zdawczo-odbiorczym i po dostarczeniu prawidłowo wystawionej faktury VAT. Innymi słowy, jeśli wszystkie dane określone w umowie nie zostaną umieszczone na fakturze, po stronie zamawiającego zaktualizuje się możliwość płatności za daną fakturę po terminie wskazanym w umowie tj. z opóźnieniem.

Kolejno wskazać należy, że dowodem na wykazanie wymagalności roszczenia nie może być także wezwanie pozwanego do zapłaty. Z żadnego dowodu nie wynikało bowiem kiedy pismo to zostało pozwanemu doręczone i w takim stanie

rzeczy nie sposób ustalić wymagalności roszczenia powoda z tytułu sprzedaży. Pomijając powyższe, dokument ten dowodzi jedynie temu, że powód złożył oświadczenie o istnieniu wymagalnych wierzytelności i wezwał dłużnika do ich zapłaty, lecz danych dotyczących terminu zapłaty na podstawie takiego dowodu, z uwagi na treść art. 245 k.p.c. także nie można na jego podstawie zweryfikować.

Zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego roszczenie o rekompensatę w wysokości 40 euro powstaje po upływie terminów zapłaty ustalonych w umowie lub ustalonych zgodnie z art. 7 ust. 3 i art. 8 ust. 4 tej ustawy (Uchwała SN z dnia 11 grudnia 2015 r., sygn. akt III CZP 94/15). Mając na uwadze powyższe, w ocenie Sądu należy zgodzić się ze stanowiskiem pozwanego, iż powód nie wykazał zasadności terminu zapłaty należności objętej fakturami, z których powód w niniejszej sprawie wywodził swoje roszczenie mimo, że zgodnie z art. 6 k.c. to na nim spoczywał obowiązek wykazania, iż doszło do uchybienia terminowi płatności. Przy takiej ocenie zaistniałego stanu faktycznego zbędnym stało się odnoszenie do podniesionego zarzutu z art. 5k.c.

Mając na uwadze powyższe okoliczności sąd powództwo oddalił, o czym orzekł jak w pkt I sentencji wyroku.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c., przyjmując, że powód przegrał proces w całości. Na koszty procesu poniesione przez pozwanego zostały koszty zastępstwa procesowego w kwocie 3.600 zł (ustalonego na podstawie § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. Dz.U. poz.1800 ze zmianami) oraz opłata skarbową od udzielonego pełnomocnictwa w kwocie 17 zł. O obowiązku ich zwrotu przez powoda orzeczono jak w pkt II sentencji wyroku.

SSR Anita Wolska

Sygnatura akt I C 1415/18

ZARZĄDZENIE

Dnia 02 października 2019 r.

1. Odnotować.
2. Odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełn. powoda
3. Akta z wpływem lub za 21 dni od doręczenia.

SSR Anita Wolska